

ons Noordelijken trekt de diepere kunst van een Memlinc toch méér aan! De geest is in harmonie met de harde kleur! De Italiaansche onverbiddelijkheid is ons te machtig. Bovendien is in de Italiaansche medailleerkunst van dien tijd meer bereikt.

De mooie met aquarel opgehoogde pentteekening „Simson met den leeuw” van Cosimo Tura is aantrekkelijker dan zijn archaïstische religieuze schilderijen. Interessant is, hoe sterk op de compositie is gestudeerd. Ter wille daarvan zit Simson boven op den leeuw, in stede van met hem te worstelen, of er vóór te staan. De teekening is voorts geheel en al, echt Italiaansch, een anatomische studie.

Een manskop „en profil”, aan Ant. da Messina toegeschreven, is eer van de school van Dirk Bouts.

Een aan Giorgione toegeschreven op den rug gezien vrouwen-naakt, in crayon is in 't geheel niet van de Venetiaansche School; van Correggio is er een gevoelige potloodteekening „Madonna met Kind en Engelen”; van Boltraffio, een jongensportret en trois-quart, pentteekening, waarin het hermaphroditisch-zachte van zijn meester Da Vinci, op diens voorbeeld, gepaard is aan een combinatie van sensualiteit en van koele afwering; een vereeniging van factoren, die het geestelijk pikant maakt.

Dat het niet van den grooten Meester is, verraadt duidelijk de ongevoelige haarbewerking.

Van Rubens drie schilderijen van buitengewone qualiteit.

De grootste, Diana aan het toilet tegen een donkeren landschapsachtergrond, is nog sterk Venetiaansch, zoowel in de koppen der vrouwen als in de kleur van landschap en lucht. Ook nog in de behandeling van het naakt, beschaafd en kuisch. De paarlemoeren kleuren zijn natuurlijk Vlaamsche vinding; maar bij alle zinnelijkheid heeft het naakt de kuischheid van Rembrandt's vrouwennaakten.

Een kleine schets voor de Diana en Callisto in het Prado is bewondering waard om de prachtige blonde paarlemoeren tinten in weelderige verscheidenheid.

Maar het mooiste werk is het nachtelijk landschap in alle denkbare tinten van donkergrijs-groen, donkergrijs-blauw en rossig bruin; een der aller-mooiste landschappen van Rubens. En een bijzondere bekoring wordt er aan verleend door de ingehouden dramatiek van dezen Pre-Wagneriaan, dezen dramaturg bij uitnemendheid. De zee schuimt, maar ziet niet; de boomen wuiven, maar zwiepen niet; de schepen liggen kalm op het strand in plaats van op zee schipbreuk te lijden; de onweerslucht is onheilspellend, maar rustig als een door maanlicht beschenen nachthemel van Aert van der Neer.

Van de twee werkjes van Adam Elsheimer, die beide goed